

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 12/2021
07.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, оба из ..., чији је заједнички пуномоћник Михајло Павловић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државни правобранилац, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1694/20 од 03.06.2020. године, у седници одржаној 07.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1694/20 од 03.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 30298/2016 од 27.09.2017. године, која је исправљена решењем истог суда П 30298/2016 од 18.12.2017. године, ставом I изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је тужена обавезана да им на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањене животне активности исплати износе од по 200.000,00 динара, са законском затезном каматом, почев од 27.09.2017. године, као дана пресуђења па до исплате. Ставом II изреке, у делу преко досуђеног а којим су тужиоци тражили да им тужена исплати износ од још по 400.000,00 динара, тужбени захтев је одбијен као неоснован. Ставом III изреке, обавезана је тужена да тужиоцима исплати на име трошкова поступка износ од 167.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 27.09.2017. године, као дана пресуђења, па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 1694/20 од 03.06.2020. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П 30298/2016 од 27.09.2017. године, исправљену решењем истог суда П 30298/16 од 18.12.2017. године, у ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањене животне активности исплати износе од по 200.000,00 динара, са законском затезном каматом, почев од 27.09.2017. године, као дана пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у

Београду П 30298/16 од 27.09.2017. године, исправљене решењем истог суда П 30298/16 од 18.12.2017. године, тако што су обавезани тужиоци да туженој солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 45.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили благовремену ревизију, из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битне повреде из члана 374. став 1. тог Закона, на које тужиоци неосновано у ревизији указују.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном и другостепеном поступку, тужиоци су, од стране органа Републике Србије, лишени слободе 04.06.1999. године, а одлуком Министарства правде пуштени су на слободу 07.04.2000. године из КПЗ "Забела" у Пожаревцу, где су се до тада налазили. Као последица боравка у затвору и претрпљене трауме, имајући у виду да су били изложени физичкој и психичкој тортури, дошло је до умањења животне активности тужилаца, који су оболели од посттрауматског стресног поремећаја, у узрочно-последичној вези са њиховим лишењем слободе. Вештачењем је утврђено да АА, због посттрауматског стресног поремећаја има умањење животне активности од 15%, док ББ, такође због посттрауматског стресног поремећаја, има умањење животне активности од 10%. Оба тужиоца су одлазила на редовне лекарске прегледе код лекара специјалисте др Гани Халилија, тако што се тужилац АА лечио почев од 24.07.2003. године, а тужилац ББ почев од 10.10.2003. године, када им је констатован анксиозно-депресивни поремећај и од када узимају терапију. Судски вештак се изјаснио да болест од које болују тужиоци прелази у хронични облик, по редовном току, ствари шест месеци од појаве првих симптома, а преласком у хронични облик, ово обољење добија свој коначни облик. Тужена је истакла приговор застрелости потраживања тужилаца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужилаца, налазећи да је приговор застарелости неоснован, јер је штета доспела тек након што су се код тужилаца манифестовале све последице обољења које им умањује животну активност, а то је било у тренутку кад је здравствено стање тужилаца постало коначно са аспекта овог обољења. За тужиоца АА, по мишљењу првостепеног суда, је то било 01.06.2007. године, а за тужиоца ББ 02.04.2008. године, када им је дијагностиковано ово обољење, па од тада до 27.04.2010. године, када су они поднели тужбу суду, није прошао трогодишњи рок из члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, у коме ово потраживање застарева.

Другостепени суд је, правилном применом материјалног права, преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и тужбени захтев тужилаца у целини одбио, налазећи да је у конкретном случају њихово потраживање застарело, јер су они тужбу

суду поднели по истеку објективног и субјективног рока из члана 376. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, имајући у виду да се од овог обољења лече почев од 2003. године, када им је дијагностикован анксиозно-депресивни поремећај, као вид акутног стања пострауматског стресног поремећаја, који је у хронично стање прерастао протеком рока од шест месеци од појаве акутног стања, што је у овом случају било почетком 2004. године.

Врховни касациони суд налази да се неосновано ревизијом тужилаца указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило. У сваком случају, ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала (став 2.).

У конкретном случају, оба тужиоца су се, због психичких тегоба, специјалисти неуропсихијатру обратили током 2003. године, када им је констатован анксиозно-депресивни поремећај и преписана терапија. Међутим, како није дошло до побољшања здравственог стања код оба тужиоца, ни након шест месеци од појаве првих симптома болести, следи да је пострауматски стресни поремећај, као хронична болест, код њих наступио током 2004. године. Пошто су тужиоци тужбу поднели 27.04.2010. године, следи да се тужена основано позвала на застарелост, на основу одредбе члана 360. Закона о облигационим односима, имајући у виду да је протекао и субјективни и објективни рок застаревања прописан одредбом члана 376. став 1. и 2. истог Закона. При том, за почетак објективног рока застарелости потраживања није битно када је дијагноза постављена и саопштена оштећенику, већ је битно то када је болест, по редовном медицинском току из акутне прешла у хроничну фазу и тако попримила облик коначног стања које је трајно и захтева лечење до краја живота. Субјективни рок тече у оквиру објективног рока, па протеком објективног рока застарелости потраживања у сваком случају престаје. Због тога је, супротно ревизијским наводима, правилно другостепени суд закључио да је основан приговор застарелости потраживања тужилаца. Застарелост престаје право захтевања испуњења обавезе, на основу одредбе члана 360. став 1. Закона о облигационим односима, па је другостепени суд правилно тужбени захтев тужилаца одбио.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 154. став 1. и 155. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**